

Mali vlagatelji se umikajo iz slovenskih borznih družb

Matjaž Polanič

Ljubljana – Slovenski trg kapitala se kljub občasnim rastem tečajev ne more iztrgati iz primeža negativnega trenda. Delnice slovenskih izdajateljev so v zadnjem mesecu dni v povprečju sicer pridobile okoli šest odstotkov vrednosti, vendar pa slovenski trg kapitala ostaja eden najmanj donosnih na svetu, izgube vlagateljev od začetka svetovne gospodarske krize pa še vedno dosegajo tudi 70 odstotkov in več.

Izguba zaupanja

V zadnjih tednih je opaziti, da vlagatelji skoraj vsako rast tečajev izkoristijo predvsem za izstop iz svojih naložb, kar je po mnenju poznavalcev predvsem posledica nezaupanja vlagateljev. Da so predvsem mali vlagatelji izgubili zaupanje v delnice slovenskih izdajateljev, zgovorno pričajo tudi podatki Centralne klirinško depotne družbe (KDD). V zadnjem letu dni se namreč pri niti eni izmed pomembnejših slovenskih družb število delničarjev ni povečalo, skupaj pa se je število malih delničarjev zmanjšalo za več kot 25.000. Pobeg vlagateljev je zlasti prisoten pri holdingih, ki so nastali pri preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb, delničarje pa v zadnjem letu izgubljajo tudi nekatere druge vidnejše slovenske družbe.

Prebeg vlagateljev sicer ne preseneča, saj številne družbe v zadnjem obdobju spremljajo predvsem negativne novice in informacije o finančnih težavah, ki so popolnoma načele zaupanje vlagateljev. Toda slabe novice iz ene družbe pustijo posledice tudi na drugih družbah, saj se mali vlagatelji nemalokrat odločijo za prodajo vseh svojih naložb hkrati, se pravi tudi za prodajo delnic sicer zdravih družb.

Kako bodo slovenske družbe povrnila zaupanje vlagateljev, lahko le

ugibamo, bo pa to ključnega pomena za okrevanje slovenskega trga kapitala. »Podjetja svoje vlagatelje vse prevečkrat obravnavajo kot 'nujno zlo' in ne tekmujejo za njihov kapital, kot to počnejo njihovi konkurenti z razvitih trgov. Če imajo vlagatelji občutek, da ne bodo imeli enake informacijske podlage pri naložbah v slovenske delnice, kot veliki ali lokalni vlagatelji, se delnic raje izognejo,« v novi strategiji razvoja slovenskega trga kapitala ugotavljajo na Ljubljanski borzi pod vodstvom **Andreja Škete**.

Trnova pod do povrnitve zaupanja

In kako bi povrnila zaupanje vlagateljev? V prvi vrsti bi morale na tem začeti delati družbe, ki bi morale večjo pozornost nameniti tudi malim in ne le velikim delničarjem. Tudi informiranje delničarjev o samem poslovanju je v Sloveniji vse prej kot zgledno, saj velika večina podjetij medletne rezultate objavi tik pred iztekom zakonskega roka, medtem ko na razvitih trgih kapitala družbe med seboj tekmujejo, katera bo prej uspela predstaviti poslovanje. Poleg tega bi morale družbe vlagateljem predstaviti tudi konkretne načrte in ne le njihovih skopih izvlečkov, so si enotni poznavalci. To sicer trenutno počnejo le redke slovenske družbe, ki pa so hkrati tudi tiste, pri katerih se je v zadnjih letih opazneje povečal delež mednarodnih investitorjev in tudi **malih delničarjev**. Med temi družbami analitiki izpostavljajo predvsem Mercator, Gorenje in Krko, medtem ko denimo delničarji Telekom Slovenije o konkretnih načrtih družbe še vedno nimajo jasne slike, čeprav sta do izteka leta le še dva meseca.

Na Ljubljanski borzi pa ugotavljajo, da bi morali za povrnitev zaupanja tujih in domačih vlagateljev in posledično oživitve trgovanja izvesti vsaj dve veliki javni prodaji delnic, ki bi bili izvedeni v skladu z mednarodnimi kriteriji. Prav prek javnih

prodaj bi država lahko izstopila tudi iz lastništva več nestrategičnih naložb, nekateri uspešni podjetniki pa bi lahko z javno prodajo delnic zbrali tudi sredstva za širitev poslovanja njihovih družb. Med ukrepi, s katerimi bi spodbudili povpraševanje, Šketa izpostavlja tudi uveljavitev tretjega pokojninskega stebra in reformo drugega pokojninskega stebra, mednarodno promocijo slovenskih družb in spodbujanje nagrajevanja zaposlenih z delnicami. Po mnenju Škete bi morali nekoliko skrajšati tudi rok, po katerem so kapitalski dobički neobdavčeni (trenutno 20 let), in znižati obdavčitev dobičkov pri izvedenih finančnih instrumentih, ki trenutno znaša kar 40 odstotkov.

Ponudbe vse manj

Ena od bistvenih pomanjkljivosti slovenskega kapitalnega trga je tudi skromna ponudba kakovostnih delnic. Lek, DZS, Droga Kolinska, ACH, Merkur in Lesnina so le nekatere večje slovenske družbe, ki so v zadnjih letih zapustile Ljubljansko borzo, medtem ko so se na borzo v zadnjih letih uvrstile le redke večje družbe (Nova KBM, Telekom Slovenije, Sava Re, Abanka). Še vedno pa na organizirani trg borze niso uvrščene denimo delnice Nove Ljubljanske banke, Perutnine Ptuj, elektrodistributerjev, Cimos, Eti Elektroelementa, Ljubljanskih mlekarn, in to kljub temu, da imajo samo omenjene družbe skupaj več kot 20.000 delničarjev. Uvrstitev nekaterih večjih družb na borzo bi po mnenju poznavalcev opazneje doprinesla k samemu razvoju kapitalnega trga, vendar se v številnih družbah še vedno otepajo uvrstitve na borzo, saj bi se morali s tem zavezati tudi k bolj preglednemu in transparentnemu poslovanju.

matjaz.polanic@dnevnik.si

Stran / Page: 23

Doseg / Reach: 113000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 539 cm²

2 / 2

»En sam ukrep ne more pomagati pri oživitvi slovenskega trga kapitala,« je prepričan predsednik uprave Ljubljanske borze Andrej Šketa. Po njegovih ocenah se bo po zaslugi nove strategije Ljubljanske borze promet na borzi do leta 2012 ponovno povzpел na tri do pet milijonov evrov na dan.